

NESTKASTEN KONINGSHOF 1988.

Ook in 1988 werden de nestkasten op het gebied van Koningshof te Veldhoven weer door ons gecontroleerd. In het verslag over 1987 maakte ik melding van de vele slechte kastjes die er hingen. Daarvan hebben we er bij de voorjaarsschoonmaak op 19 maart 14 vernieuwd. Bovendien werden er nog 12 kastjes bijgehangen op plaatsen waar er een was verdwenen, zodat het totaal aantal kasten op 113 kwam.

De nieuwe kastjes zijn allemaal van hetzelfde type nl. 'mezenkast' met uitneembare zijwand en een vliegopening van 28 mm.

Als je alle kasten eens in de 10 jaar wilt vernieuwen dan

moeten er jaarlijks toch ongeveer 15 nieuwe worden opgehangen, want niet alle kasten gaan 10 jaar mee. Ook bij de grote kasten, waarvan er een al langer dan 10 jaar hing begon er slijtage op te treden. Daarom is er bij de derde controle, in juni, een nieuwe 'uilenkast' bijgehangen en een vervangen.

De controles van de kasten zijn gehouden op de avonden van 2 en 24 mei en 14 juni. Voor de resultaten zie tabel 1; de broedsels van de eerste en tweede controle zijn beschouwd als eerste broedsel behalve als er bij de tweede controle alweer een nieuw broedsel is gestart. De broed-

TABEL 1: Totale resultaten van de nestkastcontroles in 1988 op Koningshof te Veldhoven

SOORT	1e BROEDSEL	2e BROEDSEL	TOTAAL
Koolmees	39	4	43
Pimpelmees	20	-	20
Bonte Vliegenvanger	7	-	7
Gekraagde Roodstaart	3	-	3
Holenduif	2	1	3
Boomkruiper	1	1	2
Kuifmees	1	-	1
Zwarte Mees	1	-	1
Ringmus	1	-	1
Roodborst	1	-	1
Bosuil	1	-	1
		+	-----
	Totaal aantal broedsels		83
	Eekhoornnest		1
	Niet gebruikte kasten		34
		+	-----
			118
	Twee keer gebruikte kasten		5
		-	-----
	Totaal aantal kasten		113

sels bij de derde controle worden als tweede broedsels beschouwd.

Tijdens de schoonmaakronde in maart zat de Bosuil alweer te broeden op vijf eieren, een nieuw record dat aantal. Bij de eerste controle waren de jongen al uitgevlogen. We ontdekten echter nog twee takkelingen, die geringd konden worden. Hoeveel jongen er precies uitgevlogen zijn weten we niet, het zal wel minstens 2 zijn en hoogstens 5.

Als we de resultaten verder bekijken dan blijkt 1988 nog meer nieuwe hoogtepunten te hebben opgeleverd. Ondanks het feit dat de variatie in nestkastjes is verminderd door het ophangen van veel dezelfde, is het aantal soorten wat erin heeft gebroed hoger dan ooit. Dat komt onder andere doordat twee soorten zich voor het eerst in onze nestkasten vestigden: de Roodborst in een grote spreuwenkast en de Boomkruiper in een gewone mezenkast, met de vliegopening aan de voorkant. Het beviel de Boomkruiper zo goed dat hij ook een tweede broedsel in hetzelfde kastje begon.

Kijken we naar de aantallen dan zien we dat de Kooldmee met 39 eerste broedsels iets is teruggelopen, blijkbaar hebben ze geen extra voordeel gehad van de zachte winter. Verder heeft de Kooldmee erg weinig tweede broedsels gehad. Vanaf 1978 zijn er niet zo weinig tweede broedsels door ons waargenomen. Het is niet duidelijk wat de oorzaak is, mogelijk waren de eerste broedsels erg succesvol.

De Pimpelmee heeft vanaf 1978 nog niet zoveel eerste broedsels gehad. Misschien hebben ze wel geprofiteerd van de zachte winter of van het grote aanbod nieuwe kastjes.

Ook de Bonte Vliegenvanger bereikte een nieuw topaantal en zet zijn opmars langzaam maar zeker voort. De Gekraagde Roodstaart is weer echt terug met voor het eerst sinds 1981 weer 3 broedsels. Dat de soort kwetsbaar blijft blijkt uit het volgende. Op 8 juni kwam ik voor het ringen van de nestjongen bij een kastje waar een Gekraagde Roodstaart zijn broedsel had. In de omgeving van de kast had men de ondergroei om een of andere onduidelijke reden doodgespoten. Ik rook al onraad voor ik de kast had opengemaakt: lijkenlucht. Van de acht jongen waren er drie dood. Oorzaak onbekend maar een verband met die bespuiting lijkt voor de hand te liggen: vergiftiging of vermindering van het voedselaanbod. Na verwijdering van de dode jongen heb ik de vijf overgebleven jongen geringd. Ze waren bij de volgende controle uitgevlogen.

De Ringmus was voor het eerst sinds 1984 weer aanwezig en blijft op Koningshof nog slechts een onregelmatige verschijning.

Na de vernieuwing van een flink deel van het kastenbestand is het aandeel niet gebruikte kasten toch maar weinig teruggelopen. Blijkbaar hangen er voldoende kasten en is de leegstand geen gevolg van slechte kwaliteit.

Iedereen die heeft meegeholpen met de schoonmaak en of de controles hartelijk bedankt! Er blijken toch nog steeds verrassingen te kunnen optreden, dat maakt het aantrekkelijk om ook eens mee te gaan. Elk lid is daarvoor van harte welkom. De data van controles en schoonmaak worden op de vergaderingen en zo mogelijk ook in de convo's bekend gemaakt.

JAN WOUTERS